

การศึกษาเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมของมารดาหรือผู้ดูแลเด็กชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ในการดูแลเด็กที่ป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจและเข้ารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแม่วาง หรือสถานอนามัยวังผาปูน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ 15 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) เกี่ยวกับวิธีการดูแลเด็กเมื่อมีอาการป่วย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลเป็นมารดา 14 ราย และบิดา 1 ราย พบว่ามีประเด็นหลักของการดูแลสุขภาพเด็กเมื่อป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจเป็นลำดับ เริ่มจาก 1) การดูแลเด็กด้วยตนเอง ประกอบด้วยกลุ่มที่ไม่ทำอะไรเลยเกี่ยวกับอาการผิดปกติของเด็ก และกลุ่มที่จะดูแลรักษาตามอาการของเด็กโดยเริ่มด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น เช็ดตัวลดไข้ ป้อนน้ำเมื่อมีอาการไอ หากเด็กอาการไม่ดีขึ้นจึงจะไปซื้อยาจากร้านขายของชำในหมู่บ้าน บางรายอาจมีการให้ “ยาป่า” ร่วมด้วย ส่วนใหญ่พบว่าเด็กจะมีอาการป่วยมากขึ้น จากนั้นจึงจะพาเด็กไปสถานอนามัยหรือโรงพยาบาล ซึ่งพบว่ามี ประเด็น 2) การกินยาและการปฏิบัติตามคำแนะนำของบุคลากรสาธารณสุข เช่น กินยาไม่ครบขนาด ไม่เข้าใจวิธีการกินยา ไม่ไปตรวจตามนัดหมาย ไม่เข้าใจหรือไม่สามารถทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข นอกจากประเด็นการดูแลสุขภาพของเด็กแล้วยังพบว่า 3) สุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก ครอบครัว และวัฒนธรรมของชนเผ่า อาจเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการเจ็บป่วยได้ เช่น การใช้ของใช้ร่วมกัน การไม่แยกเด็กป่วยออกจากเด็กปกติ การที่สมาชิกในครอบครัวนอนรวมในห้องเดียวกัน

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่ควรให้ความสำคัญ คือ ความเข้าใจประเพณีและวัฒนธรรมของชนเผ่า การจัดบริการสาธารณสุขและการส่งเสริมสุขภาพที่เน้นเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ อาจช่วยให้เกิดการดูแลสุขภาพที่ถูกต้องและนำไปสู่การลดภาระของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐได้

ABSTRACT

TE 144556

This qualitative study aimed to explore health care practices of Karen mothers or caregivers given to children with acute respiratory infection who attended to out-patient department of Mae Wang Hospital or Wang Pha Poon Health Center in Tambon Mae Win, Mae Wang district, Chiang Mai province. The study population was purposively selected during April-May 2003 and fifteen samples were identified. Data were collected using non-participant observation and in-depth interviewing with caregivers covered various aspects of care given to sick children. Data were analysed using Content Analysis technique.

The results were data from transcribed interviews of 14 mothers and one father. The key areas relating to health care of children with acute respiratory infection in general were: 1) Self-treatment where some would do nothing to the sick child and others would self treat according to symptom without any medications, for example, to lower fever with damp cloth, cough relief with drinking water. If the child did not get better, they would buy modern medicine from grocery in the village. Some caregivers would also feed the child with "Ya Pa" (Karen's herbal medicine) at the same time. Most children would not get better then they would seek medical treatment from health care service providers. 2) Taking medicine and medical advice were emerged theme showing low compliance on dose adherence, poor understanding or unable to follow health personnel's advice and follow-up appointments. 3) Personal hygiene among caregivers, family members and tribal culture could be factors relating to children's sickness, for example, sharing common utensils, no segregation of sick child from normal one, all family members share the same sleeping area

The results of this study suggest that increased understanding of health workers on cultural barriers of ethnic population can be an important key to success in disease prevention. Special health plan and promotion for ethnic group or indigenous population may alleviate burden of health service providers.